

Lakimies Elina Ryymin

3.6.2021

STM050:00/2021
VN/8560/2021

KORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN OPISKELUTERVEYDENHUOLLON NEUVOTTELUKUNNAN ASETTAMINEN

1 Yleistä

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain (695/2019, jäljempänä opiskeluterveydenhuoltolaki) 11 §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimii korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunta (jäljempänä neuvottelukunta). Neuvottelukunnassa ovat edustettuina sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Kansaneläkelaitos, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö, Suomen Kuntaliitto, yliopistot ja ammattikorkeakoulut sekä ylioppilaskunnat ja opiskelijakunnat. Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (274/2021, jäljempänä neuvottelukunnasta annettu asetus) 3 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto määrittää neuvottelukunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut jäsenet sekä kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Neuvottelukunnasta annetun asetuksen 2 §:n 1 momentin mukaan neuvottelukunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä 11 muuta jäsentä. Opiskeluterveydenhuoltolain 11 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Neuvottelukunnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 2 momentin mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla sosiaali- ja terveysministeriön virkamies. Pykälän 3 momentin mukaan neuvottelukunnan muun jäsenistön osalta kokoonpanossa ovat edustettuina sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, Kansaneläkelaitos, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö, Suomen Kuntaliitto, yliopistolain (558/2009) 1 §:ssä tarkoitetut yliopistot ja 46 §:ssä tarkoitetut ylioppilaskunnat sekä ammattikorkeakoululain (932/2014) 2 §:ssä tarkoitetut ammattikorkeakoulut ja 41 §:ssä tarkoitetut opiskelijakunnat.

Neuvottelukunnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n mukaan neuvottelukunta voi asettaa sihteeristön ja jaostoja. Jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan määrää neuvottelukunta. Jaostojen jäseninä voi olla myös neuvottelukunnan varajäseniä ja neuvottelukunnan ulkopuolisia asiantuntijoita. Edellä mainitun asetuksen 5 §:n mukaan neuvottelukunta kokoontuu puheenjohtajan tai tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta. Neuvottelukunta on päätösvaltainen, kun saapuvilla on puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään puolet muista jäsenistä. Neuvottelukunnalla ja jaostoilla on oikeus kuulla asiantuntijoita asioiden valmistelussa.

Opiskeluterveydenhuoltolain 11 §:n 3 momentin sekä neuvottelukunnasta annetun asetuksen 1 §:n perusteella neuvottelukunnan tehtävänä on opiskeluterveydenhuollon järjestämisen ja tuottamisen seuranta, ohjaaminen ja kehittäminen. Lisäksi se osaltaan edistää opiskeluterveydenhuollon ja muun terveydenhuollon yhteensovittamista. Neuvottelukunta myös seuraa palveluverkkoa, palvelujen käyttöä sekä opiskelijoiden tyytyväisyyttä palveluihin.

Neuvottelukunta asetettaisiin ensimmäistä kertaa.

2 Ehdokasasettelu

Opiskeluterveydenhuolto kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön Lapset ja nuoret –yksikön vastuulle. Tästä syystä sosiaali- ja terveysministeriössä katsottiin, että puheenjohtajan tulisi olla Yhteisöt ja toimintakyky –osaston osastopäällikkö ja varapuheenjohtajan Lapset ja nuoret –yksikön johtaja. Kokoonpanon sosiaali- ja terveysministeriön jäsenenä tämän varajäsenen osalta arvioitiin, että edustettuina tulisi olla Hallintoyksikön talousryhmä sekä Asiakkaat ja palvelut –osasto. Perusteena on se, että valtio rahoittaa 77 prosenttia korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon kustannuksista. Asiakkaat ja palvelut –osaston asiantuntemus hyödyttäisi puolestaan esimerkiksi arvioitaessa opiskeluterveydenhuollon ja muun palvelujärjestelmän yhteensovittamista.

Valtion rahoitusosuuden sekä kuntien muun palvelujärjestelmän ja lukioiden ja ammatillisen koulutuksen opiskeluterveydenhuollon järjestämisvastuun johdosta valtiovarainministeriötä pyydettiin nimeämään ehdokkaansa niin, että budjettiosasto sekä kunta- ja aluehallinto-osasto ovat edustettuina. Neuvottelukunnan tehtäviin kuuluu korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon sekä lukioiden ja ammatillisen koulutuksen opiskeluterveydenhuollon ohjaus ja kehittäminen. Täten opetus- ja kulttuuriministeriötä pyydettiin nimeämään ehdokkaansa niin, että korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto sekä lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osasto ovat edustettuina.

Ehdotukset valtiovarainministeriön jäseneksi ja tämän varajäseneksi edustavat kumpikin budjettiosastoa. Opetus- ja kulttuuriministeriön jäsen edustaa korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osastoa ja tämän varajäsen lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osastoa.

3 Arviointi ja vaikutukset

Sosiaali- ja terveysministeriön edustuksen osalta neuvottelukunnan tehtäviin liittyvä keskeisin asiantuntemus on Lapset ja nuoret –yksikössä, Asiakkaat ja palvelut –osastolla sekä Hallintoyksikön talousryhmässä. Myös Sosiaaliturva- ja vakuutusosaston asiantuntemus voi olla tarpeen. Neuvottelukunnalla on toisaalta mahdollisuus asettaa sihteeristön lisäksi jaostoja, joissa voi olla myös neuvottelukunnan ulkopuolisia jäseniä. Lisäksi neuvottelukunnalla on oikeus kutsua asiantuntijoita kuultavaksi. Sosiaaliturva- ja vakuutusosaston edustus neuvottelukunnan kokoonpanossa ei siten ole välttämätön osaston asiantuntemuksen hyödyntämiseksi.

Neuvottelukunnan jäsenistöön kuuluvat opiskelijajärjestöt edustavat korkeakouluopiskelijoita. Neuvottelukunnan tehtäviin sisältyy sellaisia opiskeluterveydenhuoltoon liittyviä tehtäviä, jotka koskevat myös lukioiden ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoita. Neuvottelukunnan kokoonpanoa koskevassa opiskeluterveydenhuoltolain 11 §:ssä ei kuitenkaan ole säädetty lukioiden ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden edustuksesta. Tarvittaessa heidän edustajiaan on mahdollista esimerkiksi kutsua neuvottelukunnan kokouksiin kuultaviksi.

4 Valmistelu

Neuvottelukunnan asettamisen valmistelu on tehty sosiaali- ja terveysministeriön virkatyönä. Nimeämispyynnöt lähetettiin valtiovarainministeriölle, opetus- ja kulttuuriministeriölle, Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle, Kansaneläkelaitokselle, Ylioppilaiden terveydenhoitosätiölle, Suomen Kuntaliitolle, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry:lle, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:lle, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry:lle sekä Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK ry:lle.

Ehdotetun kokoonpanon jäsenistä naisia on seitsemän ja miehiä kuusi. Näin ollen ehdotettu neuvottelukunnan kokoonpano täyttää naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ssä asetetut vaatimukset.

5 Toimikausi

Neuvottelukunta esitetään asetettavaksi ajalle 4.6.2021–3.6.2024.